

Deres referanse:
201705591

Vår referanse:
201702888-3 008

Sted, Dato
Oslo, 17.01.2018

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM PERIODISK KONTROLL AV KJØRETØY

Det vises til høringsnotat med forslag til endring av forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy (vandelskrav for kontrollører) fra Vegdirektoratet av 15. desember 2017, med tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 2. januar 2018, hvor det bes om eventuelle innspill til høringen innen 19. januar 2018.

Det bes særlig om innspill til to alternative forslag til endringer i § 31 i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy, samt forholdet til Grunnloven § 97 om tilbakevirkende kraft.

Innledende merknader

Forslag til endring av forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy (heretter pkkf.), ble først sendt på høring 21. desember 2016 med høringsfrist 20. mars 2017. Høringen foreslo blant annet ny § 12 og endret § 31 med krav til kompetanse, opplæring ogandel for kontrollører i periodisk kontroll på bakgrunn av innlemmelsen av direktiv 2014/45/EU om periodisk kjøretøykontroll. Direktivets artikkel 13 nr. 1 og 2, jf. vedlegg IV, angir minstekrav til kompetanse og utdanning for kontrollører for periodisk kjøretøykontroll, herunder krav til andel hos kontrollørene.¹

Vegdirektoratet mener andel skal kontrolleres av regionvegkontorene ved innhenting av ordinær politiattest (politiregisterloven § 40). Høringsnotatets forslag til pkkf. § 12 første ledd bokstav c fastslår at for å få godkjenning som kontrollør må han eller hun "godtgjøre med ordinær politiattest at vandelen er slik at vedkommende anses skikket som kontrollør".²

I den første høringsrunden antok Vegdirektoratet at politiregisterloven § 43 hjemlet kontroll av allerede tilsatte kontrollører som ikke tidligere hadde vært underlagt krav om politiattest. Samferdselsdepartementet fant ved en fornyet vurdering at bestemmelsen likevel ikke hjemlet

¹ Høringsnotatet side 5-6.

² Høringsnotatet side 12.

Kripos

slik kontroll, samt at kravet om politiattest også måtte gjelde kontrollører tilsatt før ikrafttredelsen av endringsforslagene innen 20. mai 2018.³ På denne bakgrunn fremlegger Vegdirektoratet i høringsnotatet av 15. desember 2017 to alternative endringsforslag til pkkf. § 31 annet ledd.

Nedenfor følger Kripas' vurdering av endringsforslagene og andre bemerkninger til høringsnotatet.

Ny § 12 første ledd bokstav c

Forslaget til pkkf. § 12 første ledd bokstav c inneholder kun mindre språklige endringer sammenlignet med forslaget som ble fremmet i den første høringen av 21. desember 2016.

I høringsnotatet av 15. desember 2017 punkt 6.3 finner Vegdirektoratet at kravet til dokumentasjon avandel for kontrollører skal være ordinær politiattest (politiregisterloven § 40). Kripas har ingen merknader til dette forslaget ut over det som påpekes i vurderingen av ny § 31 annet ledd nedenfor.

Vi vil likevel knytte en bemerkning til Vegdirektoratets redegjørelse for vandelsvurderingen i høringsnotatet punkt 6.4. Vegdirektoratet angir at "dommens innhold har betydning for vurderingen av kontrollørers andel, herunder begrunnelsen for dommen, alvorlighetsgraden og resultatet". Kripas påpeker for ordens skyld at innholdet i og begrunnelsen for en dom ikke vil fremgå av en politiattest. Hvilke opplysninger som fremgår av en ordinær politiattest er uttømmende regulert i politiregisterloven § 40. Vi vil advare mot en skjønnsmessig vandelsvurdering basert på andre kriterier enn det som fremkommer av en politiattest.

Ny § 31 annet ledd

De to alternativene⁴

Alternativ 1 til ny pkkf. § 31 annet ledd fastslår at kravet til andel for kontrollører etter pkkf. § 12 første ledd bokstav c "senest [må] være oppfylt innen 20. mai 2021 for de som er tilsatt i kontrollorgan og utfører periodiske kontroller før 20. mai 2018".

Som Vegdirektoratet påpeker i høringsnotatet punkt 7.3 medfører alternativ 1 at de mest alvorlige forholdene som påføres en ordinær politiattest tas med i kontrollen av allerede tilsatte kontrollører. Dette er forhold som ikke blir tatt ut av politiattesten etter tre år, jf. politiregisterloven § 40 nr. 5, jf. nr. 6, 7 og 8. Da kontrollørene etter alternativ 1 har tre år på å innrette seg etter de nye kravene, vil dessuten mindre alvorlige dommer eller forelegg ilagt før 20. mai 2018 ikke få betydning, da disse ikke oppføres på en ordinær politiattest, jf. politiregisterloven § 40 nr. 5.

Alternativ 2 til ny pkkf. § 31 annet ledd angir at "[I]ovbrudd oppgitt i politiattest som er begått før 20. mai 2018 [...] skal ikke ha betydning for kontrollører som er tilsatt i kontrollorgan og utfører periodiske kontroller før denne dato". Sett opp mot alternativ 1, medfører alternativ 2 at alle lovbrudd begått før 20. mai 2018 ikke skal tas med i kontrollen av allerede tilsatte kontrollørers andel, uavhengig av lovbruddets alvorlighetsgrad og betydning for kontrollørens arbeid.

³ Jf. proposisjon 8 LS (2017-2018) kapittel 5.3.

⁴ Høringsnotatet side 15.

Med bakgrunn i den begrunnelsen Vegdirektoratet anfører for å kontrollere vandelen til kontrollører, vil alternativ 1 etter vår vurdering best sikre formålet bak vandelskontrollen, da forslaget vil innebære at mer alvorlige forhold tas med i vurderingen av allerede tilsatte kontrollører. En forutsetning for denne løsningen er imidlertid at kontrollører tilsatt før 20. mai 2018 blir tilstrekkelig informert om endringene.

Gjennomføring av vandelskontrollen

Kripos er kritisk til ordningen for gjennomføring av vandelskontrollen som skisseres i høringsnotatets punkt 9. Vi kan ikke se at politiregisterlovgivningens system hjemler den ordningen Vegdirektoratet legger opp til.

Vegdirektoratet skriver i punkt 9.2 at politiet skal få tilgang til kontrollørregisteret og registrere hvorvidt det foreligger merknader i politiattesten for den enkelte kontrollør. Deretter skal politiet, der det er merknader på politiattesten, sende denne til kontrolløren som selv må fremvise politiattesten til Statens vegvesen.

Det følger av høringsnotatets forslag til pkkf. § 12 første ledd bokstav c, samt det som uttales om vurderingen i høringsnotatets punkt 6.4, at vurderingen foretas med utgangspunkt i ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40. Kripos viser til politiregisterloven § 44 og saksbehandlingsreglene for utstedelse av politiattest. Etter denne bestemmelsen "må" en begjæring om politiattest fremsettes av den personen politiattesten gjelder. Ordlyden kan vanskelig forstås på annen måte enn at den tilsatte selv må begjære utstedelse av politiattest. Dette fremgår også uttrykkelig av forarbeidene til bestemmelsen.⁵

Politiattesten skal sendes den som har begjært den, jf. politiregisterloven § 44 tredje ledd. Kun ved skriftlig samtykke fra den som søker politiattest kan den sendes til andre enn søkeren, jf. politiregisterforskriften § 36-6 tredje ledd første punktum. I slike tilfeller skal søkeren tilsendes en kopi av politiattesten dersom den utstedes med anmerkning, jf. politiregisterforskriften § 36-6 tredje ledd annet punktum.

En ordning der politiet selv skal innhente politiattest ut fra et kontrollørregister og deretter sende attesten til kontrolløren, ser etter vår vurdering mer ut som en vandelsvurdering etter politiregisterloven § 36 første ledd nr. 2 og § 45, jf. politiregisterforskriften § 38-1. Kripos er usikker på om dette har vært intensjonen, da det er lite som tyder på at en slik ordning var tenkt hjemlet i pkkf. § 31 annet ledd, jf. § 12 første ledd bokstav c.

Høringsnotatets punkt 9.3 står også i strid med politiregisterlovgivningens saksbehandlingsregler for utstedelse av politiattest. Kontrollørene må selv begjære utstedelse av ordinær politiattest, jf. politiregisterloven § 44 første ledd. Dette gjelder uavhengig av om politiattesten utstedes med merknader eller ikke.

Forholdet til Grunnloven § 97 om tilbakevirkende kraft

Kripos har ikke kommentarer til spørsmålet om endringsforslagenes forhold til Grunnloven § 97 ut over de vurderingene Vegdirektoratet gjør i høringsnotatets punkt 8.

⁵ Jf. Ot.prp. nr. 108 (2008-2009) side 315.

Avsluttende merknader

Avslutningsvis understreker Kripas viktigheten av at ordningen for utførelse av vandelskontrollen utarbeides i tråd med bestemmelsene i politiregisterlovgivningen. Dette innebærer at begrepsbruken hva gjelder vurderingen av kontrollørenesandel må stemme overens med de hjemlene for vandelskontroll som brukes. Selve innhenting av politiattester må også skje i henhold til saksbehandlingsreglene i politiregisterlovgivningen.

Med hilsen

Vigleik Antun

ass. sjef Kripas

Saksbehandler:

Emilie Hornfelt Paulsen

rådgiver

Telefon: 23 20 82 84